

Az előfizetés ára:

1883 januártól egész évre . 8 frt.
fél évre . . 4 frt.
negyed évre . 2 frt.
Előfizethető a kiadóhivatalban, **Valentin Károly** könyvkereskedésében, **Traub B. és társánál, Böhm M.** könyvkiadónál.

PÉCS

A hirdetések ára:

Négy hasábos petitsor
1-szer 6 kr
2-szer 5 kr
3-szor 4 kr
Bélyeg-díj minden hirdetéskor 30 kr
Nyilttérben egy sor 10 kr.

Politikai és vegyes tartalmu lap.

Megjelen hetenkint kétszer:
szerdán és szombaton.

Szerkesztés: Mária-utca 1. sz.
Kiadóhivatal: Nepomuk-utca 10. sz. a posta mellett.

Egyes szám 10 kr.
Kapható a kiadóhivatalban, **Valentin Károly** könyvkereskedésében, **Traub B. és társánál, Böhm M.** könyvkiadónál Király-utca-

A trónörökös és a szellemi aristocratia.

Korunk a tudományos szellem uralmának, tehát a demokratiának kora, a tudomány democrata először azért, mert kincsbányájában mindenki dolgozhatik, és másodsor, mert felszínre hozott kincsei mindenkinek egyaránt javára szolgálnak. A tudományok sorában a természettudomány most egységül szolgál, oly értelemben, hogy minden más tudomány annyival inkább bir gyakorlati értékkel, a mennyiben a természettudományok tapasztalaton alapuló elveire támaszkodik — törvényeit a természettudományok törvényeire alapítja. Hogy az emberi társadalom javára mily óriási haladást biztosító befolyást gyakorol a természettudományok újabbkori intensív fejlesztése, arról mindenki meggyőződhetik, ha egy áttekintést tesz a természettudományok azon új vívmányain, melyek a munkának új neveit, a küzdelmek új eszközeit, a boldogulásnak új csatornáit, az előhaladásnak új utait megteremtve — azon ezer és ezer alaku új életviszonyokat hozták létre, melyekben az új életerőt és a pezsgő életet, mint egy jobb jövő forrásai és záloga gyanánt kell tekintenünk. Ki nem látja a chemia, dynamika és villanyosság új törvényei által alkotott azon új életviszonyokat, melyekben,

mint a vallási meggyőződés folytán közös Istenük imáadásában, — a tapasztalati célszerűség követésében, — a pór és az ur egymáshoz teljesen egyenlők lesznek. Ugyanaz a gőzgép, mely a századokra terjedő ősök nevével dicsekvő mágnást visz, ugyanazon helyre, ugyanazon gyorsasággal viszi a két keze munkájával életét tengető napszámost is. — E szerint a tudomány egyenlősít — dem o c r a t i s á l. De talán mégis különbségeket is terem? Anniban, a mennyiben a tudomány keserves munkával jár együtt és így az életközlemben a munka, a munkamegszokottság tiszteletet hoz, előnyt nyújt — habár nem is mindenütt. Ezen munkát tisztelte meg a magyar-orszárok államok trónöröke, midőn a bécsi villamossági kiállítás berekesztése alkalmával tartott beszédében kitüntető szavakban emlékezett meg a „szellemi aristocratia“ról, mely iránt — beszédének egész tartalmával és irányával — minden más aristocratiaival szemben kiváló tiszteletét nyilvánította. — Szokatlan, de éppen azért annál meglepőbb és annál kitüntetőbb nyilatkozat. Jól esik kiválóan Magyarországon azt olvasnunk, hol még egy sujtásos dolmányu hajdu, egy nép boldogító hazafi, a már ugy is boldogan született rangbeliekéről nem szólva, sokkal nagyobb elismerésben részesül,

mint az a „lateiner“ ki szobájában órákon keresztül görnyed, éjjeleket nappallá változtat, hogy egy tétel helyességéről tudományos meggyőződést szerezve, azt tovább fejleszse, vagy legalább másoknak is érthetővé tegye. A „szellemi aristocratianak“, melyet a trónörökös annyira kitüntetett, Magyarországon megérdemelt becsé ninesen, mert nálunk nem az elvonultságában rejtve alkot munka, hanem töbnyire az üres, de annál lármásabb hányti-vetiség és affectálás ragadja magához az elismerést, ha pedig nagybirtokos, vagy éppen nagynevű mágnás családok tagjairól van szó, a szellemi aristocratianak munkájával való foglalkozás disqualificálná ezeket . . . a róka vadászatra. Ezek ellenében volt intézve a trónörökösnek a „szellemi aristocratia“ hivatásáról szóló beszédre, melynek sokkal nagyobb hatásának kell lenni, mint azok gondolják, kik a régi jó időről, melyben tanulni keveset és tudni még kevesebbet kellett, megfeledezni nem tudnak.

Nyom nélkül nem fog maradni e beszéd, melynek egyik kiváló jellege az, hogy a Habsburg családnak majdnem egy évezredre terjedő hagyományaival bizonyos tekintetben szakítást képez. Nem a született, hanem a szellemi aristocratia — nem a birtok, hanem a tudomány aristocra-

A „Pécs“ tárczája.

A titkos maecenas.*)

Beszély, írta: Orion.
(Folytatás.)

„Ugy van Zoltán“ — mondá Décsy Ákos — „a kapós birtokot, melyet már régóta meg akarsz venni, elragadhatják előled, — azután meg, de ezt csak úgy lopva mondom, Halmy bárónó bevégzett szépség! A főrangú ifjúság tömjénezsi — kezéért vetélkednek egymással, kitudja nem részesít-e közöttük éppen téged kitüntetésében? S tudod, annak fele sem tréfa, ha az ember százezrei mellé még egy bárókoronás feleséget is nyerhet; ez egy fokkal ismét magasabbra emeli a világ előtt, sőt oda emeli — a hol tulajdonképen kezdődik az ember!“

„Pillanatig sem babozhatsz tovább“ — mondá Bárdos főhadnagy hirtelen órájára tekintve — „az idő halad, s ha a Halma felé induló vonatról le nem akarsz kényi, sietned kell; sőt hogy véget vessünk minden gondolkodásnak, nekem egy tervem van Ákos! Kísérjük el Zoltánt Halmára mi is, hiszen ha jól tudom, Érkő nines messze Halmához, ő tehát a birtok megtekintése után elmehet bátyjához, mi pedig visszatértét megvárjuk a bárónónél.“

*) E tárczazikkünk első közleményében Bajuska név helyett hibásan volt Mariska szedve, mit ezennel helyreigazítottunk.

„Brávó!“ — mondá Décsy Ákos — „nekem a kirándulás ellen semmi kifogásom, tehát, ha úgy tetszik Zoltán, készülödhetünk“

Zoltán egy darabig hallgatva szegzé tekintetét a kezében tartott levélre, mely erős, határozott vonásokkal csak e néhány sort tartalmazá:

Érkő 18. szept. 20.

Igen tisztelt orvos ur!

Sietek tudomására hozni, miszerint Érkővön lakó nagybátyja Bogozy Dániel nyugalmazott huszár százados, egy régi lábsébe következtében súlyosan beteg; melegen kérem, ha tehetségben áll, siessen minél előbb kórágához!

Teljes tisztelettel
Gedeő B.

Míg a sorokat ujjalag végig futá, az arczán váltakozó színjáték elarúla, hogy bensejében még küzd a határozattal, azután egy gyors tekintettel készen álló uti bőrödjé felé, határozottan mondá:

„Legyen tehát, — ha ti is kísérték, nem szegülök tovább ellent, Halma lesz jelszavunk!“

Az éjeli gyorsvonat sebesen vitte a három vég cimborát céljuk felé. A főhadnagy és Décsy Ákos kitünő hangulatban voltak az egész uton, csupán Zoltán kedélye volt némileg borús. Elutazásuk óta egy felleg ült homlokán, melyet a két társ vidámsága semmiképen sem birt eloszlatni. Másnap a reggeli órákban megérkeztek

Halmára s a bárói fogaton, mely az állomásnál már készen állott, azonnal a kastélyba hajtottak.

A kastély egy ódon izlésű épület, szép angol kerttel körülveve, a falu derekán feküdt. A nyitva álló rácos kaputól sötét gesztenyesor vezetett a tornác bejáratáig, előkelő esőnd, és nyugalom ült az ur-lak egész környezetén.

Az érkezőket az üveg csarnok ajtajában Sallay tábornok fogadta maga, simára borotvált arca a gazdag vevő láttára édeskés mosolyra nyílt, s köszvényes lábaival előre tipegve, hangos örömmel üdvözlé az érkezteket. „Hozta Isten barátoskám“ — mondá sorba rázva meg a fiatalok kezét, szép hogy mindhárman eljöttek, huzom csak örülni fog rajta!“

„Az én időm most rövidre van szabva, tábornok ur“ — mondá Zoltán a megszólitottnak oldalán egy vendégszoba felé haladva, hol az éji ut fáradalmait kissé ki akarták nyugodni „azért engedelmével mielőtt még a bárónónak bemutatnám magam, megtekintem a birtokot.“

„A legnagyobb készséggel“ — mondá a tábornok lekötelezőleg „a tisztartó rendelkezésére áll, körütja után azonban huzom számítani fog megjelenésére.“ Ebéd után, melyet az érkeztek csupán a tábornok társaságában költöttek el, Zoltán kocsiira ült, s bejárta az uradalom közelebb eső részeit. A kies fekvés, a mintaszerűen kezelt földek,

tíjára van hivatva a társadalmi élet alakításában a döntő szerepet viselni; — nem a katonában, hanem a tudományok embeire hódítson. — Ily világos szerepserét a Habsburg trónörökösök nem igen szoktak volt osztogatni.

Ez a trónörökös részéről a társadalomnak adott jel arra nézve, hogy nem a múlt, hanem a jövő embereire fordítsa figyelmét, — vezetőül ne azokat, válassza kik Afsziába, hanem kik nyugati Európába, nem a középkor, hanem a 20-ik század felé irányozzák lépéseiket.

Ily értelemmel bírván a trónörökös beszéde, örömmel és gyönyörrel vessük be szavait emlékünkbé; először, hogy vonják le ezekből a tanulságot azok a kiket illet, másodsor, mert aligha nem leend szükséges ezen nagyjelentőségű szavakra visszaemlékeznünk akkor, mikor a jelen nagyszerűségét megérteni nem tudó törpe nagyságok, a lustát és pazarlót védő szabadverseny korlátolások fellállításával egy kis közép kort szándékoznak előállítani... Hiu törekvés! A Habsburgok trónjának örököse a munka, a verseny, a tudomány aristocratiájára kíván majd uralkodásában támaszkodni.

Bel- és külföld.

Rezső trónörökös és neje Stefánia trónörökösnek Berlinben időznek, hol a német császár és az uralkodó család részéről a legszívélyesebb és kitüntető vendégszeretettel fogadtattak. Maga Németország fővárosa is a magas vendégek ottléte folytán ünnepélyes hangulatban van, mert amint egy ottani lap megjegyzi, az az első eset, hogy „magyar-osztrák-trónörökösnek” Berlinben vendéglátogatást tesz.

A magyar-osztrák államok trónörökösök és nejeinek ezen látogatása semmi politikai jelleggel nem bír, ez csak azon benső barátságos viszonyoknak a következménye, mely a mi trónörökösünk és a Németország

másodtrónörökösé Vilmos főherceg között már évek óta fennáll. — A trónörökös párt folyó hó 9-ig ott marad, akkor pedig — miután 10-én Berlinben Luther ünnepély leend, a katolikus szász királylyal együtt — mint azontul egypár napig ennek vendége — Drezdába megy.

Franciaország és China közötti viszony a tonkingi kérdés miatt mindinkább feszültebb lesz, úgy hogy a kormány ezen ügy fenyegető volta következtében tíz millió póthitel szándékozik kérni az országgyűléstől. Anglia pedig, mely egy Franciaország és China között esetleg kitörendő, vagy éppen — Franciaország győzelmével végződő háború által kereskedelmi érdekeit nagy mértékben fenyegetettnek látja, minden utat-módot felhasznál, hogy e két állam közötti viszály békés uton elintéztessék.

És miután Franciaország Anglia közvetítése elől mindinkább kitérni törekszik, — utóbbi Amerikai-egyesült államok és Brazíliához fordult, hogy ezek mint teljesen érdektelen államok — a közvetítést magukra vállalják.

Szerbiában a muszka forradalmi kéz dolgozik. — a zajesári kerületben a parasztok felzendültek, nem akarván a kormány által bekívánt fegyvereket beszoállatni. Azonkívül az egész országban bizonyos nyugtalanság uralkodik — a melyre azon kormányi intézkedésekből következtetünk, melyek szerint a gyűlékezési jog felfüggesztett és a sajtószabadság előleges censurának vetett alá. — Komolyabb válság nem fog bekövetkezni, mert a zendülés egyrészt csak helyi jelentőséggel bír, másrészt a kormány erélyes intézkedései a zendülés minden további terjedését meg fogják akadályozni.

Bulgária — miután erélyes fejlődése az összes orosz tiszteket a hadsereg szolgálatából elbocsátotta, — most az emiatt duzzogó Oroszországgal modus vivendit keres s úgy látszik, hogy azt meg is találta, miután bizonyos, hogy Balabanov bulgár miniszternek a czárnál tett látogatása folytán Kaulbars, a czár szárnysegédje rövid idő múlva Sofiába érkezik — természetesen, hogy a függő ügyek elintéztessenek.

Oroszországban ezuttal a békés hangulat uralkodik. Még azon sajtó is, mely

csak rövid idővel ezelőtt a magyar osztrák államok elleni háborúra izgatott, most az ezen államokkal való békés viszony fenntartását hangsúlyozza. Ezen fordulat királyunknak a delegációkat megnyitó és Kálnoki külügyminiszternek a delegációban tett és békét hirdető nyilatkozatai után állott be. Ezen nyilatkozatok meggyőzték még az irányunk ellenségei indulatú orosz sajtót is, hogy békét akarunk — és hogy Németországgal fenntartott szövetségünk egyedül békére törekszik. Miután ezt elismerné, hangsúlyozza, hogy Oroszországnak sincs semmi oka magyar-osztrák államok ellen támadólag fellépni.

A delegációk.

Kállay Béni az okkupált tartományokról.

A magyar delegáció négyes elbizottóságának nov. 6-iki ülésén Tisza Lajos felhívja a tagokat, hogy a megszállt csapatok költségvetése általános tárgyalásához szóljanak és netán a miniszterhez intézendő kérdéseket terjeszszék elő.

Rakovszky István előadó kéri a minisztert, hogy Bosznia helyzetének előadása közben azon vitára is terjeszkedjék ki, mely a szerajevói keleti orthodox metropolita és az ottani katolikus érsek pásztori leveleiben nyilvánosságra jött.

Eber Nándor az unjczozás lefolyásáról és a hercegovinai menekültek visszatéréséről kér felvilágosítást.

Hegedüs Sándor a csendőrség fejlesztéséről, a földadó kataszter munkáról, az erdők értékesítéséről, az adókezelésről és a tervezett vasutakról kér felvilágosítást.

Ivánka Imre felvilágosítást kér a bosznai völgyi vasutnak Serajevóból a Narenta völgyéig való folytatásáról. — Prileszky Tádé pedig az agrár viszonyokról és az adóbehajtási reformról.

Falk Miksa ezen tartományok helyzetéről kér általános tájékoztatást, kérdezővén, hajlandó-e a miniszter, mint előde tevé, emlékiratit terjeszteni e részben a jövő delegáció elé?

Kállay közös pénzügyminiszter mindenekelőtt Falk kérdéseire kíván felelni, mert azok nem annyira az okkupált tartományok konkrét viszonyaira vonatkoznak, hanem inkább előzetes kérdések: „Az ok-

jó karban lévő gazdasági épületek oly kedvező benyomást tettek reá, miszerint elhatározta magában hogy a birtokot minden áron megveszi. Körutjáról visszatérve a tisztartóval azonnal meg is kötö a alkut, s az előlegül kívánt ötvenezer forintot le is tette.

A szép birtok megszerzése az utoni boris hangulatát csakhamar eloszlatá, s vídám hangulattal indult a bárónó lakosztálya felé, a társaság felkeresésére. Egy tág teremben, duzzadó kék selyem kereveten ült az özvegy bárónó, körülé Zoltán barátai, egy csoport férfi és Sallay tábornok. A mint a vendég belépett könnyedén emlékdék fel helyéről. Junói termete, melyet néhez uszályu ruha suhogott körül, márvány fehér karjaival, a minden ékszerrel vakitobb hőszin nyakkal, szétbontott holló fürtjeiben egy piros rózsával — maga volt a megtestesült szépség.

A tábornok élénk felkiáltással sietett az érkezett elé s bemutatá hűgának. „Urak” mondá viszont a bárónó a jelenvolt idegekhez fordulva „Doktor Bogozó a fővárosból jön, s ha jól értesültem, először látogatja meg vidékünket. Nemde?” tevé hozzá kérdőleg, mialatt igéző mosolylyal, s egy kézmozdulattal helyet jelölt neki közelében.

„Nos Zoltán” — szólott a kíváncsian előlépett két barát — „hát mennyire vagy a szép birtokkal? Te szereted a kies tájakat, ez pedig bővelkedik azokkal, tetszik-e?”

„Nemcsak hogy tetszik, sőt annyira el vagyok általa ragadtatva” — mondá a meg-

szólított könnyed meghajással a bárónó felé — „miszerint engedelmevel a birtoknak egyezséget kötött vevője gyanánt mutatom be magam —”

A bárónó szép szeme e szóra fölsilámlott, s bájos mosolylyal nyujtá kezét a jövedébeli nagybirtokosnak.

„Tehát nem sokára megfoszt Halmától” — mondá szívélyesen — „s így régi termet akadály nélkül valósíthatom, s néhány évre egészen külföldre távozhatok.” —

„A bárónó külföldre készül?” kérdé Zoltán szeméit a csábos özvegyre emelve — „ez kegyetlenség volna tisztelgő szemben, azok nem bírnának megnyugodni abban, hogy köréből évekig ki legyenek zárva” —

„Igazad van barátom” — szólott közbe Bárdos főhadnagy — „a bárónó határozata csakugyan kegyetlenség s neked segitened kell e bajon! Inkább ajánljad fel cserévétele fővárosi nyaralódat, ott a bárónó közelebb lesz a központhoz, s az itt megsokkott csöndet sem fogja nélkülözni.” —

„Oh — ezt egész hódolattal tessen lábaihoz” — mondá Zoltán lebilineselve a bárónó igéző szépsége által.

A bájos özvegy csendő kacajjal felelt, s a pamlag vánkosára dülve egy illatos havannát vett ajkai közé, oly igézően szegezve hosszú pillákkal árnyalt szeméit a kékes füst karikákon át Zoltánra, hogy ez, a győztes tekintet delejes hatása alatt egész elfogult lett. A bárónó őt részesíté egész este legtöbb figyelemben, tartotta szóval,

beszélte a fővárosról, tervbe vett utazásáról. Merő élet volt, arca az élénk beszéd alatt kipirult, sötét szemei parázstűzben égtek, míg holló fürtjei egy egy mozdulatnál csábosan érinték a mellette ülő arcát.

„Remélem, hogy néhány napot csak töltenek itt körinkben” — mondá a bárónó theázis közben — „ez idő alatt lesz még alkalomunk a főhadnagy által szóba hozott cserévétele s gondolkozni” —

„Már hiszen mi ketten egyelőre itt maradhatunk a bárónó kegyes beleegyezésével” — előzé meg hirtelen Zoltán válaszáat Dóczy Akos — „hanem Zoltán barátunknak helyet még egy missiót kell teljesíteni. Erköre rándul beteg nagybátyja látogatására. A fiatal orvos arcát barátja szavaira élénk pir futá el, a bárónó büvőkörében, lefegyverezve nyájassága által, egészen feledé a reá váró kötelmet, s a gondolatnál, hogy most a szép asszony köréből egy panaszos beteg kórágályhoz siessen, mely boszúságot érzett.

„Egy rokonához Erköre!” — kiáltá közbe Sallay tábornok — „talán csak nem az öreg Bogozó kapitányhoz?!”

„De igen” — viszont Zoltán a kérdőre tekintve — „az öreg kapitány nagybátyám s most egy súlyos lábbaja következtében levélben hívott magához” —

„No ezt örvendetes meglepetéssel hallom, hogy a vitéz öreg kapitány ily közeli rokona” — mondá derülten a tábornok — „mi az öreggel régi ismerősök vagyunk, s

kupált tartományok általános helyzetéről, mondja, a miniszter, előterjesztést nem adtam két okból: először azért, mert 2 elődöm ezelőtt két évvel már adott ilyen előterjesztést, röviden ugyan, mert különben egész köteteket kellett volna írni; de abban a közigazgatás egész befoglalattott; a szervezetben azóta lényeges változások nem történtek. Másodszor azért nem adtam előterjesztést, mer azon módosításokat, melyek azóta történtek, mióta én állok ezen tartományok élén, a tavalyi delegációban, ha csak szóval is, de elég kimerítően előadtam. Falk ur azon megjegyzést tettem, hogy az okkupált tartományok jövedelme nem fedezi azok kiadásait és az tagadhatatlanul igaz. Ami először is a katonai megszállás költségeit illeti, ezeket a monarchia viseli a hadügyminiszter költségvetése szerint. A vámátalány, melyet Bosznia-Herzegovina a monarchiától kap, 1879-ben bevonatván a közös vámterületbe, 600,000 forint averzumban állapítottat meg, azon vámjövetelem fejében, melytől estek. Nem tudom alapos volte a számítás, mert az a török vámhivatalok kimutatása alapján történt. Azóta változtak a viszonyok s néhány nap előtt megjelentős alapos kimutatást kaptam Szerajevóból, melyből a forgalom és az árak mennyiségére következtetve, kiűnik, hogy a megszállott tartományoknak 1.600,000 frt vámjövetelemük volna. Már pedig ezer árú mondhatni kizárólag a monarchia két államából vitetnek be, mert más határon oda bevitel nincs. Montenegróól nem jó oda áru, a török sandsákból is csak igen kevés, valamint Szerbiából is. Tehát ismétlem a monarchia két államából, némely cikkiek pedig jó részt Magyarországból vitetnek be. Ezen 1.600,000 nem ugyan a monarchia pénztárának, de igenis javára esik a monarchia iparának és kereskedelmének, megkönnyítettén a bevétel a közbenső vám eltörlése által. Tehát ezen 600,000 frtnyi vámátalány nem ajándék Bosznia-Herzegovinának. Ami a boszniai központi hivatal költségeit illeti, azok befoglalattak a budgetben, ha nemis mindig külön megnevezéssel. Tehát ezen kiadás is a boszniai budgetből fedeztetik.

Attérve az érdemlegességre, első általános nagy fontosságú kérdés volt, hogy jogosult-e a csapatlétszám azon leszállítása, melyet a hadügyminiszter tervez, lehet-e remélni ennek dacára a rend fentartását?

E kérdés sok mással, például az ujoncozásal, a menekültek és csendőrség kérdésével áll kapcsolatban. Ami a menekülteket illeti, a Montenegróba menekült hercegovinaiak száma, mert csak hercegovinaiakról beszéllek, — 2500 főre rugott, de ezek nem voltak mind inzurgensek, hanem egy része csak félelemből menekült, némely részét pedig az inzurgensek vitték magukkal.

Ezen menekültek közt rövid idő múlva mozgalom keletkezett, mely arra mutatott, hogy az ottlétet megunták és hazra akarnak térni, látva, hogy az otthon maradtak sorsa nem ros. Ezen hazatérési hajlam előmozdítása czéljából, leghelyesebbnek tartottam, hogy kerülve minden közvetett vagy közvetlen befolyást a menekültekre, ezen dolagnak természetes fejlődése ne háborgatassék. Így mult el a tél, s midőn a tavasz beálltával a menekültek hallották, hogy az otthon maradtok földjeiket békében munkálni kezdik és anyagi állapotuk Montenegróban mind kedvezőtlenebbre fordult; a nyár elején nagyobb csapatokban jelentkeztek a határon. De ekkor is csak azon feltétel alatt fogadtuk be őket, ha személyesen kijelentik, hogy a hatóságoknak engedelmességek és ígérnek, hogy békésen fognak élni s az ujoncozásai törvénynek magukat alávetik. Ily feltételek mellett több mint 2000 menekült tért haza és azóta otthon békében él. Csak kevesen vannak még távol és ezek között olyanok, kik a lázadás főnökei vagy közönséges rablók voltak. A menekültek hazatérése és az, hogy a hatóságoknak alávetették magukat, jó hatást gyakorolt az egész népességre és ez egyik oka, hogy az ujoncozás október elején még jobb eredményel folyt, mint remélni lehetett. Az ujoncozás az egész országban egy hónap alatt, Hercegovinában 18 nap alatt fejeztett be. Hercegovinából és a szerajevói kerületből beérkezett jelentések szerint a kontingens ott egészen fedeztetett s a lakósság némely helyeken zászlókkal és bandériummal vonultak az ujoncozásai helyre, szívesen odavetve magukat a sorsolásnak.

Mindazonáltal nem hunyk szemet azon nehézségektől, melyekkel valószínűleg még hosszabb ideig küzdenünk kell e tartományokban, de az alap meg van vetve és a viszonyok már is jobb fordulatot vettek.

A katasztert illető kérdésre válaszólatom, hogy a felmérés és a kapcsolatos munkák jövő évben befejeztetnek; az egész

kataszteri művelet 700,000 frtba kerül éventint. Jelenleg a földadó csak a megművelt területre hat ki és a terménynek tisztán tíz percentszáz teszi, mindenkor a tényleges terméshez irányulva. És nem természetben fizetetik, hanem pénzben, a helyi piaci árak szeriut. Eladás adókezelésczúció következtében a lehető legritkábbak közé tartozik; azért adóvégrehajtási költségek a budgetben nem is fordulnak elő. Foglálásra nem kerül, hanem egyszerű megintésre, melyet a nép már ekzekuczióknak nevez, sietnek megfizetni az adót. — Épen ma vett jelentésből látom, hogy igen jól folynak be az adók, noha az év nem épen kitűnő, de fizetik önként még a hátralékokat is. Ezek oly jelenségek, melyek azt mutatják, hogy az adóteher ama tartományokban elviselhető.

Az erdőkérdésnél nem annyira adatokkal, mint inkább nézetekkel állhatok elő. Az bizonyos, hogy az erdő képezi e tartományok legfőbb kincsét és ha nagyobb tökéll vállalatával sikerül oly egyszerű eljárás alkalmazása, mely nem jár erdőpusztítással, hanem az ott levő legszebb és most már korhadásnak indult fák értékesítésével, igen nagy üzlet lesz ott értékesíthető. Fájdalom a monarchia tőkeereje eddig nem vállalkozik Boszniában, nem azért, mintha nem ismernék az ottani viszonyokat, mert ezeket megismerhették azon nagy magyar pénztézetet által, melynek ott már üzletei vannak, hanem nem vállalkoznak azért, mert az osztrák és magyar tőke minden vállalatól húzódik, mely bizonyos kockázattal jár. Csak legújabb időben sikerült egy nagyobb pénztézetet, az itteni Unio-bankot megnyerni, mely Szerajevóban két millióval főköt állított és rendes banküzletet visz, s minden kínálózó vállalatot szívesen kezébe veend.

A hírlapok szóltak rablóbandákról. Utóbbi időben mutatkozott tényleg pár rablóbanda a hercegovina-montenegrói határon de csak 4—5 emberrnyi csoportokban és elnyomásukra az ottani katonai és csendőri erő teljesen elegendő.

Ami az 1200 főnyi besorozott ujoncz jutalék felosztását illeti, mint tavaly, négy század állittatik fel, a többi a csendőrségben, a trainesapatban vagy a portyázó-csapatban fog szolgálni és a természetszerű apadás pótlására használtatik. Volt alkalom Szerajevóban látni egy ottani bosnyák-század gyakorlatát és örömmel mondhatom,

évek előtt nem egyszer keresém fel érkői magányában, ő azonban szólei lakába zárkózva, makacsos visszavonult minden társaságtól. Jellemes ember, s testestől lelkestől katonavolt, számos csatában vett részt, szolgálatáról is egy kapott sebe miatt volt kénytelen lemondani; de a szabadságharc kitérésénél annyira elragadta a hősi lelkesültség, hogy részt vett abban s balkarját elveszté a csatamezőn —

„Ily körülmények között nem mondhatok ellent távozásának” — mondá a bárónó felkelvén helyéről s kezét bucsuzólag nyújtva Zoltán felé — „remélem azonban, hogy az öreg kapitány állapota látogatásával jobbra fordul, azért is mielőbbi visszatérére számot tartok, s addig is kezesekül itt marasztalom barátait” —

A kedélyes társaság csak a késő éj óráiban oszlott széjjel s Zoltán ekkor is csak alig bírt megválni a bárónó körétől, alig figyelve barátaira, kik mint a nap hőst eláraszták szerencsekívánataikkal, folyton a szép özevgyre gondolt, izgatottság elűzé szeméről az álmat — egész éjjel a hollófürtű igéző alak lebegett előtte! Gondolataiban merész képeket alkotott a közel jövőre nézve, s utitársai váltig biztatták, hogy határozott kilátása van a birtokkal a tulajdonosnó kezét is elnyerhetni. — A lázasan átvirrasztott éj után valódi önmegtagadásába került a kora reggelen kocsira ülni, hogy az elhanyagolt beteget fölkeresse.

Csak utközben, a friss reggeli szellő jótékony érintésénél szedte némileg rendbe az est eseményei által megsziabdt gondolatait, s mentül elfogulatlanabbul itélte meg tettét, annál hangosabbá vált bensejében a sejtélem, hogy ez elhalasztott utjával rut halátlanságot követett el ama nemes lelkű öreg emberen, ki egykor mint elhagyott árva gyereket jótéteményeivel halmozta el; mert hogy minden anyagi támasz nélkül az élet küzdelmeiben nem csüggedt el, de emberré lett, azt egyedül annak köszönhető. A megszűnyenülés érzete elindulása óta már másodsor kergeté arczába a vért, még sohasem hangzott fel lelkében ily sulyos ónvád, mint épen e pillanatban. Mióta az első dus örökbe ült, az élet tarka élvei között, a ledér pajtások körében teljesen közönyössé vált az apai barát iránt, s e könnyelműséget most még azzal tetézte, hogy midőn az ősz nagybátya elhagyatva, betegen, feledve a sértést kórúgyához hivta, talán csupán azért, hogy még egyszer megszoríthassa jobját s az ő kezei zárják le megtört szemét, nem lelke sugalmát, de az élvhajhász barátok tanácsát követve, mulatni, szórakozni ment elébb.

A sebesen haladó kocs, mely a dözögős hegyi ut kanyarulatánál egy kies völgybe tért le, megakasztá gondolatmenetét, előtte, az utat szegélyző ágasbogas fák között feltűnt Érkő karsu tornyu templomával. A táborok által értesülve, hogy az

öreg ur állandóan szőlejében lakik, egyenesen a hegyek aljába hajtatott.

A nap már jó magasán állott, midőn kocsijáról leszállva, a keskeny hegyi uton a megjelölt ház felkeresésére indult. A hegy csöndes és kihalt volt, a száret előtti nyugalom honolt rajta, csak a szőlőtőkéről itegetett a biztató élet. Karvastagságú fűrtök leskelődtek rajta üvegesedő szemekkel, az aranysárga mézes, a piros bakator, a zöld muskatály, körül zugva, zsongva, a karsu darázsok légiói által! A lombos gyümölcsfákrol mosolygó gyermekarcként kandikált elő az őszi baraczk, az apró ivett som, s a hamvas kék szilva!

Zoltán egy barnára festett léczajtó előtt megállott.

A gondosan nyessett orgona sövény mögül, két terebélyes diófa terjeszté ki karjait az utra. Bent, egy kis előtérrel, melynek ágyaiban színes virágok nyiltak, mint valami fecske fészék, sziklafalnak támaszkodva állt a zöldredőnyös, barátságos kis ház. Rajta és körülle mindenütt a munkás kéz nyoma s a szépnek tanuskodó érzéke!

A belépő egyenesen a ház nyitott ajtajának tartva, meglepetéssel nézett széjjel, el volt reá készülvé, hogy a szegény öreg rokon lakát, a legelhagyottabb állapotban fogja találni s ime a hely, hová lépett, valódi kis éden volt.

(Folyt. köv.)

hogy a katonai kiképzetésnek meglepő fokáról tett tanúságot. A csapatok e mellett jól élelmezternek és a mohamedánok és keresztények számára külön főznek. A fegyelem kitünő, szökések és büntetések föltötte ritkán fordulnak elő. A sorozásnak nyugodt lefolyása, a csendőrség intézményének tovább fejlesztése és a portyázó csapat fentartása remény az arra, hogy kevesebb katonával is megőrizhetjük a rendet és nyugalmat, természetesen, ha nagyobb mérvű, kívülről jövő agitációtól nem kell tartanunk; de hogy az okkupáció költségei még apaszthatók, legyenek arra fő fontosságu tényező a csendőrség.

A csendőrségre vonatkozó kérdésre azt felelem, hogy igenis föltötte óhajtható annak szaporítása, de ehhez két lényeges feltétel szükséges. Egyik, hogy az ország pénzügyi ereje engedje, mert a csendőrség költsége tisztán az ország jövedelméből fedezendő; a másik, hogy alkalmas egyének találhatassanak. Különösen ki kell emelnem a portyázó csapatot, mely eddig 300 főből állott és kitünő eredménnyel működött, e csapatot egyelőre nem is lehet nélkülözni és ezért mind a hadügyér, úgy én is óhajtom, hogy ez szaporítva a jövő év folyamán fentartassék.

A pécsi legényegylet kiállítása.

Örömmel kell fogadnunk az iparos-élet minden jelentékenyebb mozzanatát, mert alig van tér, melyen elmaradottságunk kirívóbb volna, mint éppen itt. Jelesen Pécsnek ipara népszerűséghez, fejlettséghez és fontosságához képest, valóban szánandó állapotban teng. A kik ezt nem látják, vagy hinni nem akarják, tekintsenek be a pécsi kereskedelmi és iparkamara 1882. évről szóló jelentésébe. . . Már csak az az egy körülmény, hogy a míg Magyarország majd minden valamire való városában megalakultak az iparos ifjúsági egyletek: Pécsen, egy 29,000 lakósu városban ennnyire ma sem tudtak az iparosok menni, elég szomorú. Azonban egy ilyen iparos ifjúsági egylet helyét pótolja itt némileg, az alig 100 tagból álló kath. legényegylet. Ez már 20 év óta áll fenn, de valamire való életjelt maig nem adott magáról. Annnyival szívesebben üdvözöljük tehát, hogy végre valahára egy olyan tetterre is elszánta magát, a mely magában tán nem nagy esemény, de következményeiben mindenesetre áldásosnak mondható. A legényegylet fennállása 20-ik évfordulójára munka kiállítást rendezett. Nem valami imponans terjedelmű kiállítás biz ez! Pár hóval ezelőtt Kolozsvárt az iparos tanulóok terjedelmesebbet rendeztek, de hát nem a mennyiség, hanem a minőség a fő. Ebben a tekintetben pedig az egylet kis szobájában körülbelül 40 iparos segédttől kiállított kézművek és rajzok teljes dícséretet érdemelnek. A mi a figyelmes szemlélőnek azonnal feltűnik az, hogy e 40 segéd közül egyszem volt olyan, a ki valami curiosum készítésére törekedett volna. Velledics Lajos kádár segéd kis hordója 4 csapon négyféle folyadékot ereszt, s Notter Károly ugyancsak kádár segédnek egy kis hordója kéttéle alakú (ovalis és több szögletű) fenekeivel vonja magára figyelmünket, de e tárgyak mestereinek technikai bravourja mellett a szép tiszta munka által is kitünnek s méltók a kiállításhoz.

Az első szoba közepén a belépő figyelmét azonnal lekötik a Zsolnay Vilmos gyárából kikerülő európaszerre nevezetessé lett szép porcellán tárgyak. Jelesen Stabler Károly, Alt János, Kozma József és Zeller Ignác vázái s Fekete Mihály service-e, valamint Jóó József formaöntőnek kiválóan sikerült irószekőze, mely gyümölcsöket, egy rágcsáló egérket ábrázolt. E tárgyak magukban is kitünő bizonyítékul szolgálhat-

nak arra nézve, hogy Zsolnay gyára az edény festés és mintázás terén nemcsak remek műveket termel, hanem ezen ágakban jeles iparosokat is nevel, a mely érdeme aligha fölülm nem mulja az előbbent. Pécsnek (leg-alább az ország más vidékeire nézve) ipari különlegessége a szines harisnyakötés. Ilyen cikket szépet készített Csizmadia János, kinek harisnyái, kivált élénk keleti szinompáival keltenek figyelmet és Gerber József. Ilyen eredeti terméke Pécsnek a szines szalma fonású székészítés. Ilyent csak Vetter Géza állított ki. A kelmefestést Schwartz Károly mutatja be, kinek e nemű készítményeit jellemzi a színek egyenletessége. Csaknem ujaknak tartanak e kopott, mindenünnen összeszedett ruhaneműeket. Jeles egy 100 éves selyem, melyből Ganter Ferencz misemondó ruhát vart. A kiállítás legérdekesebb tárgyai közé sorolhatók Steidl Alajos, lakatos segédnek takaréktűzhelye, melyen az izlés, gond és ügyesség jelei együtt vannak; ilyen Szupoka Alajos Wertheimzárja, valamint Kopicz Imre mákdarálója is. A rézöntők közül Tészász Pál feszületén a modellirozás hágy ugyan kívánni valót, de Vidolovics Jánosnak gyufatartóján már ez is meglehetősen. Néhay Pál asztalos, egy nagy gonddal s izléssel készült gyümölcs-tálczát készített, meglehetősen sikerült bekarcolt alakokkal. Szabó Géza pedig szintén egy csinos pipatartót, Schmidt Károly kárpitos pamlogot. Galambos József, Nyegle Ferencz s mások lábbeliket, Sterba János szíjgyártó vadásztáskát, Kis Viktor vadászövet, Ilavati Gusztáv keféit, Huber Antal kőfaragó csinos levélnyomót márványból, Vörös Márton bádogos tintatartót állítottak ki. Valamennyinek munkája tisztán van dolgozva és ügyes kezreke vall. A kiállítás érdekes részét teszik a rajzok. Ilyet nem sokat állítottak ki, de ha tekintjük, hogy e segédek közül éppen a legjobb rajzoló minden bevezetés nélkül, tisztán magán szorgalomból haladtak előre, nagy dícséret illeti őket; mert szebb példát adnak azon iparos tanulóknak, a kik most a megnyílt ipariskolában teljes kényelemmel és jeles vezetés mellett képezhetik e téren magukat, de sokan közülök elég könnyelműek e jó alkalmat el-el mulasztatni. Bajomi Ferencztől trónörökös párunk diszkoecsiának rajza egészen és részleteiben olyan tisztán, szakértelemmel és nagy gondal kivitt tollrajz, a melyet nem szégyelne magának mondani akármely neves rajzoló sem. Ennek méltó párja Hansen S. díszfestő díszítmény festménye, de ez már első tekintetre elárulja, hogy a Zsolnay-gyár jeles iskolájából került ki, a mi egyébiránt mind a kéttőnek dícséretére válik. Vas István a pécsi székes-egyháznál dolgozó kőműves segéd a székes-egyház mostani és leendő szines oldalmetszetét készítette el elég csinnal, elég ügyesen. Ganter Ferencz teli kabátjai mellett pupos hátú és más testalkatra szánt ruhák szabás mintáit is lerajzolta, meg mutatva, a szabónak épügy szükséges a rajz, mint bármely más iparosnak. A többi rajzon — kivéve Schwartz Károlyéit — meglátszik a vezetés hiánya.

Egészen a kiállítás eléggé sikerült arra, hogy az ifjúságot az önképzésre buzdítsa s az egyletet hasonnemű, nagyobb szabású vállalatra bátorítsa. A kik nem vehettek benne részt, láthatják, hogy elég kár volt elmaradni, a közönség pedig láthatja, hogy az iparos segédek közt sok ügyes és törekvő fiatal ember van, a kiknek száma, ha kellően megszaporodnék, tán nem kellene minduntalan iparosaink izléstelensége sőt tudatlansága miatt panaszodnunk s a mi fő, nem kellene pl. valamire való stilszerű asztalos és más féle munkákért Bécsbe s külföldre szaladnunk.

Színház és művészet.

A „Színészek Lapja“ utóbbi száma átvette lapunkból ama felszólalást, melyet szintársulatunk érdekében tettünk, nehézményezve azt, hogy közönségünk nem partolja az ideitársulatot oly mértékben, mint a hogy azt valóban megérdemli, s ez idézethez aztán a maga részéről hozzátesszi, „hogyha nálunk a színpártolás évről-évre csökken, még oly derék igazgató és társulat ellen is, mint a mostani, úgy Pécsen ki kell törülni a számot tevő elsőrendű színpártoló városok lajstromából, mint a mely nagyobb szintársulatot nem tud — vagy nem akar fentartani.“

Ez bizony furcsa következtetés, de még ennél is sajtátságosabb — fenyegetés. Mi regisztráltuk a közönség tartózkodását — jöllehet kissé erősebb vonásokban, csak-hogy a mikor „türes házakról“ beszélünk, bizony még nem olyanokat értettünk, hogy a közönséget lámpával kellett volna keresni; de hogy ezzel azt mondtuk volna, miként nálunk a színpártolás évről-évre csökken, azt már kerekén visszautasítjuk. Ellenkezőleg, nálunk a színházlátogatás évről-évre emelkedik, mi városunk magyarosodásának természetes következménye, s bizonyosság erre az, hogy nálunk még egy igazgató sem bukkott meg, ha csak nem több adósággal jött ide, mint a mennyi a hajszála, vagy pártolásra egyáltalában méltó nem volt; de igazolja azon körülmény is, hogy az utóbbi évtizedben majdnem minden igazgató kétszer is vette ki színházunkat. Oly jó, értelmes s mégis sok tekintetben engedékeny s elnéző színházi közönség, milyen a pécsi, aligha van sok az országban, csak-hogy tudni kell vele bánni s a viszonyokkal számolni, mi-ve azonban ritka igazgatók, még ha még oly „derék“ is — érteni szokott. S végre is, hol nem fordul az elő, hogy a színházlátogatás csökken? Nem marad ez így mindig; példa rá, hogy fölszólalásunk óta a színházlátogatás már nagyon is megjavult. E hullámsz ellen küzdeni, a helyi sajtó feladata, tehát bizza csak e belügyet ránk t. laptársunk és soha se törüljön ki e miatt abból a bizonyos „lajstromból“, mit különben, ha elkerülhetlen, szintén keresztényi megadással fogunk eltúrni.

Mint újdonság s hozzá „itt először“ vasárnap színré került „Marsca és Mariska“ Szigeti József új népszínműve, új dalokkal. A ki e darabot népszínművé minősítette, annak ugyan kevés fogalma van azon kelékekről, melyek egy népszínműhöz kívánatnak. Gyarló meséjű Posse az egész, német genreban, mind szerkezetében, mind alakjaiban, a mien a közönség azonban kitünően mulatott s ez — érdeme. Boránd a zongoramester szerepében elemében volt s bár kissé túlozott, a rendkívüli nagy közönséget mindvégig derült hangulatban tartotta.

A heti műsoron volt még hétfőn „Gauthier Margit“, Dancz Nina asszonnyal a czimszerepben; kedden „Nap és hold“ harmadszor; szerdán pedig Scribenek „Női harc“-a, Demidor a társulat legtehetségebb férfi tagja Grigon szerepében — szép, átgondolt játékaival mindinkább meghódítja a közönséget. — Az előadásokat csak közép-számu közönség nézte.

A szombaton először színré hozott s esütörtökön ismételt könnyű vig opera, „A dragonyosok“, társulatunknak e saison leg-sikerültebb zenei előadását képezte. Oly precise, kerekded lefolyású volt ez előadás, mire a társulat méltan büszkeséggel hivatkozhatik s a mely ritka élvezetért különben a közönség is egész elismerését nyilvánította. A főszerepek Pajor Emilia (Friquete Rose), Arady Emilia (Georgette), Juhász (Belamy), Érczy (Sylvain) és Arányi (Thibaut) kezeiben voltak. Ajánljuk e jeles zeneművet a közönség kiváló figyelmébe, mert minél

többször hallja, az ember a fülbemászó kedves zenét, annál jobban kedveli meg.

Műsor: Ma „Lear király” Shakespeare tragoediája, holnap „Vereshaju”, hetfőn „Két árva”, kedden Pajor Emilia jutalomjátékául „Fokról-fokra” énekes bohózat kerül színre.

H i r e k .

Hymen. Maggi Ágoston cs. kir. főhadnagy, az 52-ik gyalogezred zászlóalj segédtszje e napokban jegyezte el Draudt de val Tione Johanna kisasszonyt, Draudt de val Tione ezredes, az 52-ik gyalogezred parancsnokának művelt s kedves leányát. Ugyancsak e napokban jegyezte el Stern Mór bécsi bankár Engel Adolf helybeli nagy fakereskedő szép leányát, Lujzát.

Jubileum. A pécsi püspöki joglyceum ma ünnepli fennállásának 50 éves jubileumát. E napot az intézet egyszerűen fogja megülni, d. e. 10 órakor hálaadó isteni tisztelet lesz a lyceum templomban, ezután a jelenlévők felvonulnak a díszterembe, hol az igazgató beszéde után a kitűzött pályadíjak fognak kiosztatni. Este a „Hattyu” teremben táncvizigalom tartatik.

Kiállítás helyi bizottságok. Az 1885-ik évben Budapesten tartandó országos kiállítás szervezési szabályzatának 15. §-a értelmében, a pécskerületi kiállítás bizottság által Mágocsan, Mohácsan és Siklóson helyi bizottságok alakítottak. A mágocsi helyi bizottság elnöke: Dr. Stein Ferencz, alelnöke: Bach Gyula, jegyzője: Jilly Ignác, bizottsági tagok: Bach Károly, Honig M. L., Feuerstein János, Schwartz Mátyás, Márath József Felde János és Müller József. A mohácsi helyi bizottság elnöke: Stajevits János, alelnöke: Erdődy Gyula, jegyzője: Filep Endre, bizottsági tagok: Fabritzky József, Toldy József, Deutsch Lipót, Sebők Mihály, Kanics János és Mintszeny Aurel. A siklósi helyi bizottság elnöke: Mithoffer Lipót, alelnöke: Novák Péter, jegyzője: Szabó Ferencz, bizottsági tagok: Alexits János, Géczy József, Jancsics Sándor, Klein Károly, Kossa Dezső, Meszlényi János, Petrovics Károly, Pakuszi Péter (Nagy-Harsány), Spitzer Sámuel, Sesits István és Tormásy Sándor. A fentnevezett helyek vidékén lakó azon iparosok és gazdák, kik a budapesti kiállításon kiállítani szándékoznak, bejelentésüket az említett bizottságoknál tehetik meg, a hol is minden a kiállítást illető irások vagy szóbeli megkeresvényükre kellő felvilágosítást és utbaigazítást kapnak. A pécskerületi kiállítás központi bizottság irodája Pécsen, Anna-utca 4. sz. I. emelet, a kereskedelmi és iparkamara helyiségében van. A bizottság elnöke: Perczel Miklós főispán, jegyzője: Zaráy Károly kereskedelmi- és iparkamari titkár.

A pécsi kath. legényegylet iparkiallítását f. hó 11-én reg. 11 órakor Ngos és ftdő Walter Antal oldalkanonok ur, mint püspök ö excellentiája megbízottja fogja bezárni. Ezen alkalommal a jury által megítélt jutalmak is ki fognak osztatni. Ugyan ez nap estején 8 órakor, a „Hattyu” vigadóban, az egylet által rendezett műkedvelői előadás és mulatság fogja kezdetét venni. A „Hattyu” vigadó éttermeiben ez alkalommal étkezni is lehet.

Luther ünnepély. A pécsi ev. egyház Dr. Luther Márton hitjavító négyzázados születése évfordulóját, valamint a kapcsolatos Reformáció emlékünnepe november hó 11-én délelőtt 10 órakor tartja a helybeli evang. templomban.

Megégett. E héten rémes eset fordult elő Bikalon. Egy ottani asszony petroleummal akarta leánya fejét tisztítani. Hogy a kúra hatásáról meggyőződjék, gyertyát tartott a leány fejéhez, melynek következtében a gyulékony folyadékkal itatott haj tüzet

fogott. A szerencsétlen leány néhány perc alatt a legnagyobb kínok közt megégett.

Borzasztó szerencsétlenség. Stipanits Antal pécsi Mondula-utca 23. sz. ház suterainjében lakó, helyből távol lévő munkás 5 éves gyermeke f. é. nov. hó 8-án ágyában fekvé, megfulva találtatott. A szerencsétlenség úgy történt, hogy az anya hazuról távozva, gyermekét a szobába zárta s a kulcsot eltette, míg nagyobb gyermekei az iskolából haza jöttek. A gyermek e közben, mint a rendőri vizsgálatból kitűnik, az udvarra nyíló ablakhoz mászott és a künnlévő gyermekeknek azt mondotta, „hogy krumplit fog sütni.” E czéhből a szalmazsákból nagy mennyiségű szalmát vett ki, azt a belül fűtő vaskályhába tömte és valahonnan gyufát kerítve meggyújtotta. A szalma nem kapván elég levegőt, iszonyu füst fejlődött, melytől a gyermek bizonyára rosszul lett s kis ágyához vándorolt, a hol, mielőtt segítség jött volna, megfuladt. A nagy füstre a szomszédok összefutottak, de a rögtön oda siető Dr. Schvarcz kerületi orvos csak a halált constátálhatta.

Agyonlőtte nővérét. Antal K. szőlőjében e napokban vizigazatlanság folytán rémes eset történt. Az ott dolgozó napszám két gyermekét, 11 éves fiát és 8 éves leánykáját magával vitte az említett szőlőbe, hol azokat magukra hagyta. A gyermekek el is kezdtek játszadni s a fiu anya fegyverét elővette azon czéhből, hogy „vadászatot” játszanak, ezután nővérére, ki a „nyul” volt, célzott, miközben a fegyver elsült s a szegény leány fején találva halva lerogyott.

Talált kendő. E napokban egy téli női nagykendő találtatott. Igazoltt tulajdonosa a rendőrségnél átveheti.

A színügyi bizottság tegnap tartott ülésén tárgyalta Aradi Gerő szinigazgató panaszaát, melyet a közönség részvétele miatt folytán kényszerült beadni. A bizottság elhatározta, hogy felhívást fog a közönséghez intézni, melyben azt a színház nagyobb partolására ösztönzi annál is inkább, mert ily társulatnak, mely válogatott, jó erőkkel bővelkedik, a közönség részvétele nélkül megbukni nem szabad. A bizottság fel fogja a fiatalokat hívni, hogy berleteket gyűjtsön. Reméljük, hogy sikere lesz.

Ritka eset. F. é. november hó 8-án délután 4 óra tájban Fülöp Lajos, állítólag téglási, Szabolcs megyei 15 éves és Babolák András, állítólag fehérvári illetékes egyének a rendőri kapitányi hivatalban megjelentek s elmondták, hogy ők Budapesten Kucsera György bádognál inaskodtak s gazdájuktól 42 forintot kaptak, hogy azt Budára vigyék, ezt azonban nem tették, hanem a pénz együtt meg szöktek. A pénz ruhát vásárolván Siklósi eljöttek, a hol egy heti tartózkodás után Pécsre kerültek. Pénzükből kifogyván önkénynt jelentkeztek a rendőrségnél, hol az ifju urakat igen szívesen fogadták. Ugy látszik Pécs városa igen jó hírből áll a tolvaj s rabló urak előtt, mert nagy részök ide kerül. Ez ugyan nem szolgál dicsőségére rendőrségünknek, mert, ha ide szöknének, mindenestre bizottságban hiszik magukat. Kívánjuk, hogy rendőrkapitányságunk s azok a kiket illet, minél előbb tegyenek róla, hogy városunk e jó hírneve végre-valahára csorbát szenvedjen.

Többrendbeli betörés hősének, Deutsch Lipótnak ügyét tárgyalta nov. 7-én a budapesti fenytő törvényszék. Deutsch működésének színhelye Budapest és Pécs. Ez utóbbi helyen mult évi október hótól kezdve több rendbeli nagy betörés történt Schaeure Józsefnél, Böhm Félixnél, Kóházy Józsefnél, Maletter Rezső ügyvédnél, Pileh Antal törvényszéki bírónál s többeknél. A rendőrség erősen nyomozta a betörőt, de nem bírta kézrekeríteni. Végre egy éjjeli őr meglátta, a mint egy meghiusult betörés után menekülni akart s föl tartoztatta. Ez azonban fölaltalván magát, azt mondta, hogy ő Deutsch Lipót lókupez, mire az őt elbocsátotta. Annnyit azonban mégis megtett, hogy jelen-

tést tett a rendőrségnél. A rendőrség Deutsch akasát kinyomozta s a nála talált, az elrablott tárgyakról szóló zálogszedőlapokat lefoglalta. Deutsch beismerte ez alkalommal, hogy részes az összes betörésekben, de csak annyiban, amennyiben őrt állott, míg a betörő Klein Samu nevű egyén volt. Időközben a budapesti rendőrség is kerestette Deutsch Lipótot, mert itt is több rendbeli feljelentést tettek ellene. Deutsch Lipótot Budapestre vitték. A végtárgyaláson Deutsch visszavonta a pécsi rendőrség előtt tett beismerő vallomását, azt mondván, hogy arra verés által kényszerítették. A törvényszék Deutsch Lipótot négy évi fegyházra, egy bizonyos Goldstein pedig, ki Deutchtól lopott repcezt vett, 8 napi fogságra s 50 frt pénzbüntetésre ítélte.

Iskola megnyitása. A helybeli jönevű kereskedelmi középiskola tulajdonosa intézetét újabbán igen czélszerűen ki fogja bővíteni. Ugyanis elhatározta, hogy külön esteli kursust nyit olyanok számára, kik a középiskolai nyolcz osztályát el nem végezték ugyan, de az egyéves önkényntes katonai szolgálatra való jogot mégis el akarják nyerni. E tanfolyamban a tanítás hat hónapi időtartamra van tervezve és pedig vasárnapot kivéve mindennap esteli 6 órától 8-ig. A rendes előadások e hó 20-án fognak kezdődni. Mint értesülünk, a helybeli reális iskola és gymnasium több tanára vállalkozta a törvényszabta tanszokok előadására s így tekintetbe véve az intézettulajdonos buzdóságát is, biztos azon kilátás, hogy a beiratkozó ifjak alapos és kimerítő oktatásban fognak részesülni. Kívánatos volna tehát, hogy minél több ifju, — különösen a kereskedői körökből — keresse föl az intézetet, melnek jelentőségét alig szükséges részletezni. Hiszen alkalmat nyer az illető ifju rövid hat hónap alatt oly vizsgálatra előkészülni, mely ha azt sikeresen letette, megnyitja előtte az egyéves önkényntes katonai szolgálat sorompóját, a minék az életre kiható fontosságát senki sem ismerheti félre. S ezen vizsgálatra való elkészület, mint-hogy a tanítás esteli, nem vonja el az ifjut rendes nappali foglalkozásától, ugy hogy valóban csodálnunk kellene, ha nem ragadnák meg minél többen a kedvező alkalmat.

Assicurazioni Generali 1883-ik évi október hóban az életbiztosítási osztálynál 468 ajánlat 1,248,659 frt 44 krnyi biztosítási összeg erejéig nyújtott be és 386 kötvény 1,015,023 frt 44 kr. biztosítási összegre állított ki. 1883. évi január 1-je óta 4386 ajánlat 13,300,566 frt 89 krnyi biztosítási összeg erejéig nyújtott be és 3651 kötvény 11,254,562 frt 89 kr. biztosítási összegre állított ki, a mult évben kiállított 9,562,722 frt 52 kr. biztosítási összegre szóló 3312 kötvény ellenében. 1883. január elseje óta bejelentett károk összege 920,158 frt 28 kr-ra rug.

Az életbiztosítási osztály kimutatott biztosítási állománya 1882 december hó 31-én 70,822,205 frt 82 kr. tőkét és 208,644 frt 91 kr. járadékot tett ki 38176 kötvényre, a mire készpénztartalékban 16,301,454 forint 73 krajczár volt tartva. Az 1882-ik évben kifizetett károk az életbiztosítási osztály részéről 1,204,631 frt 62 kr tettek és az összes ágazatoknál a társulat alapítása (1831) óta az évenkinti kimutatások szerint fizetett károk 160,174,718 frtot tesznek ki. A Pécsi főügynökség 325 Ullmann M. Károly.

A szerkesztő üzenete.

K. József urnak. A vett költeményeket köszönjük, a tiszteletpéldányt még mindig nem kapta volna?

P. J. Budapest. A gyönyörű tárczát megkaptuk. Legközelebb közöljük.

Laptulajdonos: Fekete Mihály.

Felelős szerkesztő: Bodó István.

E rovatban minden szó beiktatása 1 krba kerül, hirdetések után, melyek a hirdetőfélnék külön lakozásával is el vannak látva, még 30 kr. bélyegdíj fizetendő.

KIS HIRDETÉSEK.

Minden hirdetésre felvilágosítást ad a kiadóhivatal. Levélbeli tudakozódásokra is pontosan válaszolunk, ha a válasza szükséges póstabélyeg beküldetik.

Egy jó családból származó leány egy családhoz óhajtana jutni, hol kisebb gyermekeket tanítana és egyuttal a házi teendőket is végezné.

Az Auna utcában levő ház és kert együttvéve, vagy külön-külön szabad kézből eladó Bővebb felvilágosítást a kiadóhivatal ad.

Tőke befektetésre és gyümölcsöztetésre alkalmas ház a belvárosban előnyös áron megszerezhető. Értesítést a kiadóhivatal ad.

Egy 8. gymnasiumi osztályt sikerrel végzett s a jegyzői teendőkből jártassággal bíró fiatal ember mint jegyző segéd alkalmazást keres. — Bővebb felvilágosítást a kiadóhivatal ad.

Pécsett budai-külváros Kisboldogasszony utca 13. sz. a. egy bolt bérbe adandó. 401.

Egy jó írással és hibátlan helyesírással bíró fiatal ember másolási vagy más munkát keres, melyet szabad óráiban mérsékelt díjazás mellett otthon végezhetne. A kiadóhivatal ad értesítést.

Nyolcz hold szántóföld egy tagban, a pécsi határban, a városhoz közel, a szigeti ország-ut alatt, jutányos áron eladó, vagy **haszonbérbe** vehető. Értesítést a kiadóhivatal ad. 161

Jó szakácsné kerestetik, követeltetik hogy tiszta becsületes és értelmes legyen. Bővebbet a kiadóhivatal.

H I R D E T É S E K.

200 mérő válogatott

burgonyát

megvétel végett keres és kéri a lehető jutányos ajánlatokat **Belus László Zágrábon.**

Ugyan ő tudja, hogy egy pompás ezüst hüvelyes valódi

damaskusi régi görbe diszkard,

valamint több gyöngyházzal és arany ezüst ötvözzel diszitett

arab fegyver

nála eladó.

A kívánt tárgyakat megtekintés végett hajlandó postán elküldeni.

441

I^a légszeszcoaks

a helybeli légszeszgyárból

2¹/₂ meter mázsától

telfelé, hosarakban a házhoz szállitt

Kindl Ferencz

444 **Nepomuk utca 33.**

Brogle József Budapesten

gép- és rostalemezgyára, külső váczí-ut.

Ajánlja legjobb

szerkezetű

kettős örlőmalmaít

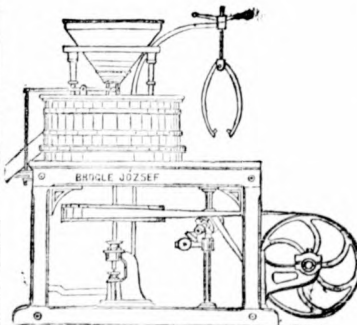
(szíjhajtásra)

gabona-tisztítógepeít

(koptatóhoz)

malom-trierurjeít

stb. jutányos árak mellett.

443.

Arjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve.

→ Nagy kiárulás. ←

Klein J. végkiárulása.

Kereskedésem től végleg megválni óhajtván, elhatároztam egyuttal az üzlet teljes leszámítottatását.

Ennélfogva Pécsett, a „H a j ó” szállodában létező dusan felszerelt, a legujabb és divatszerű czikkekkel gazdagon ellátott nagyterjedelmű divatáru-, selyem-, vászon és posztókereskedésemet → végkiárusítom. ←

Midőn ezt a n. é. közönség, ugy tisztelt vevőim és ügyfeleim tudomására hozni szerencsém van, felhivom becses figyelmüket ezen vezetésem és felügyeiletem alatt történendő végkiárusításra, mely bő alkalmat nyújt a legjutányosabb vásárlásra minthogy az áruczikkék a lehető legolcsóbban,

jóval a beszerzési áron alul

fognak eladatni.

Pécs, 1383. október hó 15-én.

Legmélyebb tisztelettel.

→ A beszerzési áron alul ←

Kreiner és Krausz Pécselt, Király-utcza 5.

Van szerencsénk tisztelettel jelenteni, hogy **divatúru üzletünket** nevezetesen megnagyobbítottuk, egyuttal ajáljuk az őszi és téli saisonra gazdag választékú, újra berendezett raktárunkat, melyben a legdivatosabb és a legfinomabb izlésnek megfelelő **posztó, selyem, gyapju-szővetek, valódi francia Terno és Cahemire, legujabb szabásu női köpenyek és kabátok** a legnagyobb választékban találhatók.

Ajáljuk továbbá a legelső gyárakból beszerzett nagy **vászon és asztali ruharaktarunkat**, kitünő minőségű **szőnyegek**et és **terítőinket**, valamint teljes **menyaszszonyi kelengyéket**. — A bel- és külföldi legjobb gyárakkal fennálló igen kedvező összeköttetésünknek fogva azon kellemes helyzetben vagyunk, hogy sokkal jutányosabb árakat szabhatunk, mint bizonyos „Végkiárusások“ s felkérjük a P. t. közönséget, hogy erről próba-vásárlás útján meggyőződést szerezni sziveskedjék.

Tisztelettel

Kreiner és Krausz.

Minták kívánatra díj nélkül küldetnek, levélbeli megrendelések azonnal és lelkiismeretesen teljesítetnek.

Miután a budapesti

NEIDLINGER G.

cég varrógép fiókraktárát tovább nem vezetem, az eddigi pártolásért köszönetet szavazva, van szerencsém a n. é. közönség tudomására hozni, hogy **e hó 1-től** a Király-utczában, a „**Magyar király**“ épületben

BIZOMÁNYI VARRÓGÉP ÜZLETET NYITOTTAM

hol minden fajú varrógépek kaphatók, s melynek szives pártolására a n. é. közönséget felkérem.

Teljes tisztelettel

Weidlinger Zsigmond.

3—1

Gyors és biztos segély gyomorhajok és következményei ellen.

Az egészség megtartása

kizárólagosan a jó emésztés előmozdítása és megtartásán alapszik, mivel ez az alapja az egészségnek a testi és szellemi jólétének. A legelismertebb házszer, az emésztés előmozdítására az évek óta ismert és kedvelt

cs. kir. szab. gyomorerősítő likör.

Ez a legjobb, gyógyhatású füvekből gondosan készítve, különösen és kitünően használtatik mindennemű emésztési nehézségeknél, névelésvágyhiány, puffadás, has- és gyomorfájdalmaknál, gyomorgörcs és nyálkaságnál; fölleveníti az emésztés működését és tisztá egészségesevé várt alkot. Ezen kitünő hatás következtében biztos házszerre vált és általános elterjedtségnek örvend.

I üveg ára 1 frt 60 kr.

Ezer és ezer elismerő nyilatkozat érkezett, melyek megtekinthetők. Bérmentett levelek alapján szétküldetik utánvét mellett. Kapható: Pécselt Reeh Vilmos, — Sellyén Greiner J. — Barscon Herzog testvér unaknál vagy: a készítőnél Kann Lipót likörgyárossnál Budapesten, Váci-körút 66. szám. 449

Van szerencsém a n. é. közönségnek tudtára adni, hogy

ügyvédi irodámat

Pécselt, Nepomuk-utcza 4. sz. I. emelet megnyitottam.

Pécs, 1883. november havában

Dr. Fürst Győző,

448

köz- és váltó ügyvéd.

Alulírott tisztelettel hívja fel a t. ez. közönség figyelmét a legjelebb és legujabb

hangszerekkel

bőven felszerelt

zongora- és harmonium-raktárára.

Alulírott raktár-tulajdonosnál a legkülönbözőbb igények kielégítést találhatnak, — akár **vétel útján**, — akár **havi bérlet**et illetően, sőt eladási esetben — **csere útján** használt zongorákat is átvessz.

E raktárból való hangszerek jóságáért kezességet biztosít

Schaurek József

185

Pécselt, Ó-posta-utcza 32. sz.

„Kellemtelen szájszag és fogfájás ellen!”

Erdem-éremmel kitüntetett

SCHULHOF KÁROLY ROBERT,

Manchesteri lakos által feltalált

osztrák császári kizárólagos magyar kir. szabadalmat nyert

SZOPIANA-SZÁJSZESZ.

Hatása:

1. Sopianaszájszesz a száj- és orrüregnek (odvas vagy mirtogak, dohányzás vagy bármí más okból eredő) minden büszét nyomatékkal eltávolítja.
2. Erősíti a pethűt foghúst és az ingó fogakat, az utóbbiaknak visszaadja természetes fehér színüket, megátalítja a fogközpődesést, vödi a fogak zománczat és óv a fogfájás ellen.
3. A száj- és orrüreg mindennemű súlyos (skorbütikus) bántalmait gyógyítja, áditi és pirosítja a foghúst és edzi a nyakhárvát.
4. A már létező fogfájást eltávolítja, ha a fájó fog busa pár csopp, vízzel nem elegyített szájszeszszel meg-nevösítették.
5. Diphteritis és más torokbajoknál igen sikeres gargalizáló szer.

Ára kicsinyben egy üvegnek

1 forint 25 kr. o. é.

Raktárak: *Sipőcz István* gyógyszerésznél Pécselt, *Török József* gyógyszerésznél Budapesten és minden nagyobb vidéki gyógyszerárthán. *Biró János* gyógyszerész unak *Közeváránál*.

Főraktár

Dr. Schulhof Adolf unak
Pécselt.

Több mint 800 elismerő bizonyítványok orvosi tekintélyektől elomutathatók.

Hirdetmény.

A „Kisbirtokosok Országos Földhitelintézete“ által az itthelyi jogi képvisellettél s a jelzálog kölcsönök közvetítésével bizatván meg, van szerencsém a t. kölcsönt igénylő közönség tájékozásaúl köztudomásra hozni a következőket :

A „Kisbirtokosok Országos Földhitelintézete“ az 1879. évi 39. törv. czikk és alapszabályai értelmében **kizárólag földbirtokra 300 frttól 10.000 frtig terjedő jelzálog kölcsönöket ad** és pedig záloglevelekben vagy készpénzben.

Záloglevél kölcsönök adatnak : 1.) harminczhárom és félelvi (33 $\frac{1}{2}$) **törlesztésre**, melynél a tőke 7 $\frac{1}{2}$ %-os 67 félelvi részletben törlesztetik, vagyis a kölcsön 100 frtja után félelvenként 3 frt 75 kr. törlesztési hányad fizettetik; 2.) **tizenhét (17) évi törlesztésre** olykép, hogy a tőke 10 %-os 34 félelvi részletben fizettetik vissza, tehát minden 100 frt után félelvenként törlesztési hányadul 5 frt fizetendő le.

Ezen kölcsönök záloglevelekben adatnak, melyek értékesítését az általa időről időre megállapítandó beváltási ár mellett maga az intézet eszközli.

Készpénz kölcsönök szintén adatnak, akként, hogy a tőke 10 év alatt 20 egyenlő félelvi részletben fizettetik vissza s a mindenkori tőke 7 $\frac{1}{2}$ %-kal kamatoztatik.

Ezen kölcsönök az intézet részéről a feltételek pontos megtartása esetében fel nem mondhatók.

A kölcsönök részletes feltételei és a záloglevelek beváltási ára alulirtnál (Pécsett, Király-utca 20. szám alatt) betekinthezők.

Kelt Pécsett, 1883. szeptember 20-án.

A „Kisbirtokosok Országos Földhitelintézete“ megbizásából :

Fekete Mihály,

üggyvéd.

406

Pollák Soma üzletében kapható.

frt 3.65	Egy pár Jutte függöny	frt 3.65
" 3.30	Egy ruhára való 10m. ruha kelme	" 3.30
" 4.50	Egy ruhára való 10m. finom posztó	" 4.50
" 80	Egy meleg alsó ing	" 80
" 80	Egy meleg alsó nadrág	" 80
" 75	Egy plüs, karmantyú (Muff)	" 75
" 1.30	Egy nyulbőr karmantyú	" 1.30
" 1.80	Egy finomabb "	" 1.80
" 2.90	Egy majombőr karmantyú	" 2.90

**Asztregán és plüs karmantyú
legfinomabb kiállításal olesó
áron.**

" 3.50	Egy selyem esőernyő	" 3.50
" 4.50	Egy legfinomabb esőernyő	" 4.50
" 1.60	Egy gyapot esőernyő	" 1.60

**Legkitünőbb derék-fűzők (Miderék). Berlimi gyapot
kendők. Női- és leányka harisnya. Kötő pamutok.**

80
Clacé kesztyű két gombos.
Szarvasbőr két gombos.
Szines szarvasbőr két gombos.
Férfi kesztyű minden szín és
minőségben.

433